

Vergaderjaar 2020–2021

33 173

Prestaties in de strafrechten

Nr. 19

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 oktober 2020

Hierbij bied ik uw Kamer de jaarlijkse publicatie «Criminaliteit en Rechtshandhaving 2019» (C&R 2019) aan, die op 8 oktober 2020 openbaar is gemaakt op de websites van respectievelijk het WODC, het CBS en de Raad voor de rechtspraak¹.

Criminaliteit & Rechtshandhaving 2019

De publicatie C&R komt sinds 1999 uit. De nu aangeboden 18e editie – C&R 2019 – brengt de periode 2009 tot en met 2019 in kaart. C&R beoogt ontwikkelingen in en samenhangen tussen criminaliteit en rechtshandhaving periodiek en systematisch in kaart te brengen. De publicatie biedt statistische informatie ter ondersteuning van de beantwoording van vragen op het gebied van criminaliteit en rechtshandhaving en is bedoeld als statistisch naslagwerk.

Als vermeld reikt deze editie tot en met 2019, het jaar voorafgaand aan de COVID-19-pandemie. De cijfermatige gevolgen van deze pandemie zullen in de 19e editie aan bod komen. Deze verschijnt in het najaar van 2021.

In het oog springende bevindingen van de C&R 2019

De opstellers van het rapport hebben een selectie gemaakt van een aantal in het oog springende bevindingen.

C&R 2019 schetst onder meer de volgende ontwikkelingen:

- Zowel het gemeten percentage slachtoffers van criminaliteit als de door de politie geregistreeerde criminaliteit daalde sterk tussen 2009 en 2019. Recent, van 2017 tot 2019, daalde het gemeten percentage slachtoffers beperkt (van 15 naar 14%). In 2019 is, voor het eerst sinds 2011, weer sprake van een toename van de geregistreeerde criminaliteit ten opzichte van het voorgaande jaar (met 4%). Oorzaken voor deze toename zijn toegelicht in de brief over de factsheet Strafrechtketen-

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

monitor 2019 van 10 juni 2020². Van 2018 op 2019, steeg zowel het aantal door de politie geregistreerde minderjarige verdachten als het aantal politiestraffes opgelegd aan minderjarigen (met name het aantal Halt-verwijzingen).

- Over de hele periode beschouwd daalde de door de politie geregistreerde criminaliteit vanaf 2009 met 35%, naar 817.000 misdrijven. Het totale aantal registraties van verdachten nam sinds 2009 af met ongeveer 40%, naar 262.000 verdachten. Omdat sommige personen in een jaar meer dan éénmaal verdacht zijn, gaat het hier om een kleiner aantal verschillende personen, namelijk 165.000.
- In 2019 werden 189.000 misdrijfzaken bij het Openbaar Ministerie (OM) ingeschreven, 18% minder dan in 2009. Het OM nam in 2019 een beslissing in ruim 192.000 zaken, 24% minder dan in 2009. Daarvan was bijna de helft een dagvaarding, 28% een onvoorwaardelijk sepot, 17% een opgelegde strafbeschikking, 2% een voldane transactie en 4% een voorwaardelijk beleidssepot.
- In 2019 deed de rechter 85.000 misdrijfzaken af, 35% minder dan in 2009 en 3% minder dan in 2018. Het percentage vrijspraken bleef ten opzichte van 2009 ongeveer gelijk op 8% in 2019. In 2019 werden er in totaal 99.000 straffen opgelegd door de rechter. Het aantal door de rechter opgelegde jeugddetenties steeg in 2019 duidelijk en is na enkele jaren van daling weer terug op het niveau van 2013.
- In de JJI's neemt de instroom weer toe vanaf 2017. De instroom van meerderjarigen in het gevangeniswezen laat in 2019 een kleine stijging zien na een dalende trend. De bezetting in het gevangeniswezen neemt sinds 2016 duidelijk toe.
- Het overkoepelend beeld is dat de daling van de geregistreerde criminaliteit in de afgelopen tien jaar, min of meer evenredig, in de hele keten door werkt. Maar het totale aantal sancties, opgelegd door politie, OM en rechter tezamen daalde met 42%, sterker dan de geregistreerde criminaliteit.
- In 2019 is 14,8 miljard euro uitgegeven aan sociale veiligheid, Dit is een stijging van 3% ten opzichte van 2009 en van 1% ten opzichte van 2018.

Tot slot

Beleid en praktijk zijn gediend met tijdige signalering van trends en ontwikkelingen in de criminaliteit. De publicatie van C&R is hierbij een belangrijke bron.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

² Kamerstuk 29 279, nr. 597.